

Lapsuusmuistoja Pylkönniemeltä... 1946- 1959

Synnyin perheen kolmantena lapsena ja ikäeroa oli siskon(Anja) kanssa 11 vuotta ja veljeni kanssa 9 vuotta. Olin perheen "Iltatähti", koska äitini oli tuolloin 40 ja isäni 50-vuotta. En kuitenkaan ole kokenut, että minulla olisi ollut "vanhat vanhemmat". Perheeseen kuului myös Emppu.

Veljeni toivoi, että tulossa oleva lapsi (minä) olisi tyttö... hän kyllä sitä hoitaisi ja olisi avuksi. Olipa Seppo veli ehdottanut nimeäkin "tytölle".

"SUVI TYTTI PÄIVÄNSÄDE" oli nimiehdotus, äiti tämän kertoi ja Seppo vahvisti, että näinhän se oli. Ja kyllä hän pitikin huolen siitä, että olin monessa mukana. Kyyti polkupyörän tarakalla tuli tutuksi, kun hän otti minut mukaansa, kun meni kavereiensa luona käymään, koululla kokoontui nuoria erilaisissa harrastuksissa ja urheilukentällä(Junnon kenttä) myös. Kyllä niitä Sepon kavereita kävi kotonakin ja tietysti minä pyrin mukaan, mutta ei se aina onnistunut. En ollut vielä aloittanut koulua, kun sisko ja veli jo suuntasivat "maailmalle".

Hilmatäti oli isän sisko ja kuului koko elämänsä ajan kiinteästi perheemme elämään. Hilmatäti opetti minut juomaan kahvia. Kertoman mukaan, kun äiti lähti kaupalle, niin täti kysyi minulta, että "keitetäänkö kahvit?". Minä kuulema taaputtelin käsiä yhteen, että keitetään ja siitä se kahvinjuonti sitten alkoi. Hilmatäti jauhoi pavut ja valmisti kahvin. Äidille ei heti kerrottu...

Hilmatädin loma-aikana kävin hänen kanssaan tätien ja setien luona. Jonnisedän luona Lahdessa olimme useamman päivän ja kaupungissa kun oltiin, niin olihan se ruokakin erilaista. Oli niin montaa sorttia pöydässä, että ei oikein osannut niitä ottaa, kun olivat ihan jotain muuta, mitä kotona syötiin. Lopulta sanoin Hilmatädille; että lähdetään jo kotiin, kun täällä ei saa oikeaa ruokaa !Hilmatäti oli karjakko ja työpaikka Mikkelin Sairilassa (valtion tilalla). Minäkin pääsin monta kertaa käymään siellä,kun minut "laitettiin" Ratasalosta Mikkeliin menevään linja-autoon. Perillä oli täti vastassa.

Maalaistalossa oltiin hyvin omavaraisia. Lähes kaikki tarvittava saatiin

omasta takaa. Muistan, kun yhden kerran Äiti oli ostanut irtolenkkimakkaraa Partakosken kaupasta . Hän teki makkarakastiketta ja minä odotin, että milloin saan maistaa lenkkimakkaraa...ja sitten äiti antoi sentin mittaisen pienen palan ! Mutta, sehän oli harvinaista herkkua, jota ostettiin todella harvoin.

Kotikasvatukseen kuului, että vanhempia ihmisiä tervehditään, niiaataa, sanotaan kiitos ja anteeksi sekä ollaan rehellisiä. Isän ja äidin puhetta oli uskominen, oli selvää, että,jos sanottiin ei - niin se tarkoitti myös sitä. Vitsaa ja tukkapölyä ei käytetty.

Kesäaikaan meillä kävi paljon äidin sukulaisia vierailulla. Isä heidät usein haki Takarannasta (Marttila) Emmatädin luota moottoriveneellä.

Kotiani kutsuttiin Poliisitaloksi, naapuritalot olivat Hakaranta, Alatupa ja Rajala. Samalla nimellä ne kulkevat edelleen.

Lapsen elämään kuului isona osana leikkiminen naapurin lasten kanssa ja yhdessäolo. Rakkain leikkikaverini oli Hakarannassa oleva Ossi, Hänen isänsä oli seppä ja työskenteli pajassa. Perhe muutti 50-luvulla kirkonkylään, Marttilaan, jossa oli Viljamilla myös paja.

Ossi oli minua ja Tuulaa (Rajala)nuorempi, mutta niin kiltti ja leikki "kotia" meidän kanssa. Leikkivälineitä ei paljon ollut, mutta mielikuvitusta kyllä sitäkin enemmän. Suosittuja leikkipaikkoja oli pihakellarin katto, Riista-aitan takaosa, vanha sauna ja riihen seinus. Kalliolle sai kivistä, vaikka millaisen kodin aikaiseksi. Kerran sattui Hakarannassa kananpesän rikkominen ja epäilivät minua ja Ossia, kun sielläkin pihalla usein leikittiin. Vaikka me kuinka syyttömyyttämme puolustettiin, niin "porttikieltohan" siitä tuli. Ossi ei saanut tulla meille ja minä en saanut mennä Hakarannan puolelle. Siinä me sitten väärinkohdeltuina istua kökötettiin aita välissä ja oltiin niin pahoillamme, kun meitä epäiltiin. Selvisihän asia muutaman päivän päästä ja voi sitä riemua, kun pääsimme taas leikkimään ja kulkemaan vapaasti. Ja oikeat syylliset saatiin selville.

Olihan sitten leikkikavereina myös Jurvasen Teuvo ja Sirpa sekä

Alatuvassa kesäisin olleet Huttusen ja Nokelaisen lapset.

Olin 11 vuotta, kun Alatuvan Pentti (Pentti Pylkkö) menehtyi sairauteen v.57 ja Vuokko jäi 4 pienen pojan kanssa yksin. Sellaista suru-uutista oli vaikea ymmärtää...

Paljon kävimme lapset porukalla uimassa. Uimataito oli meillä aika hyvä. Ei ollut vanhempia valvomassa. Uitiin Juoslahdessa ja saunarannasta Alatuvan rantaan, Nuotniemeen ja vieläpä sieltä Latosaareen. Ja sitten taas takaisin... Onnea ja varjelusta oli lasten uintireissuilla. Enimmäkseen pysyimme tutuissa rantavesissä.

Pääsiäisen aikaan oli useassa talossa navetan vintilla tai katoksessa keinut. Talvella jäällä napakelkka.

Ei lapsenkaan elämä pelkkää leikkiä ollut. Kun oli siivouspäivä, niin minulla oli ensin pölyjen pyyhkinen kamareissa, joulun alla siivosin keittiökaappeja, hylly kerrallaan. Kodin askareet opittiin, samoin puutarhahommat, vähän kerrallaan. Kasvimaalla kitkeminen ei ollut kovin mieluisaa puuhaa. Syksyllä lehdetkin haravoitiin "metsään asti" eli perunakuopalle. Lehmissä riitti puuhaa niin kesällä kuin talvellakin. Lypsämääinkin oli kova halu oppia ja 5 vuotiaana sitä aloittelin. Pidin kaikista eläimistä, oli lehmiä, vasikoita, kanoja, sika ja lampaita, kissoja ja kissanpentuja. Ja niistä luopuminen oli aina itkun paikka, kun sellainen tuli eteen.

Hevonen oli hieno juttu. Metsäpelloilta sain monta kertaa ratsastaa pois ja kesäisin ajoin haravakonetta ja heinäkuormia . Kesähelteillä vietiin hevonen uimaan. Isä souti venettä ja minä "pitelin" hevosta.

Metsäpelloille piti viedä heinänteon aikaan päiväkahvit. Se oli tarkkaa hommaa; äiti laittoi kahvipannun, kupit, sokerin, maidon ja pullan koriin, joka piti sitten läikyttämättä viedä pellolle. Sillä aikaa kun heinäntekijät nautti päiväkahveista, minulla oli tehtävänä laittaa seipäitten luo tapit. Sitten taas tyhjien kantamusten kanssa takaisin.

Ruokailun jälkeen heinän/tai viljan teossa olevat huilasivat vähän aikaa. Me isän kanssa terotettiin viikatteita. Tahko oli pajassa ja sitä piti tasaisesti kiertää; ei liian hiljaa eikä liian kovaa. Paja oli viileä, mutta välillä tuntui, etteikö se viikate jo ole kyllin terävä. Tahkoa piti yhtä tasaisesti osata kiertää kuin separaattoria - liika vauhti oli pahasta.

Ailitäti laittoi "Amerikasta" perämoottorin 50-luvun alkupuolella. Ensin isä opetteli sitä käyttämään ja sitten hän opetti minut. Isä sanoi, että käännä (ohjaa) esim. oikealle ja minähän käänsin niin paljon kuin voi ja vene oli ihan kaatumaisillaan. "Ei niin paljon" - käännä takaisinpäin ja minähän tietysti taas toiseen suuntaan niin paljon kuin se kääntyi ja taas oltiin kallellaan. Mutta, kyllä meistä kummastakin taitavat "kuskit" tuli.

Käytiin veneellä marjassa "pappilan syvänmailla". Oli mukana kunnon eväät ja kahvipannu. Poimurilla poimittiin ja kyselin vähän väliä, että joko kohta on kahvitauko? Isä osasi "vedättää"....hän sanoi, ettei vielä, hän poimii seuraavan koneellisen marjoja nopeammin kuin minä. Sehän ei käynyt vaan sitä piti yrittää pitää puolensa, ettei nyt isälle marjanpoiminnassa häviäisi. Ja monta koneellista sai poimia, ennenkuin kahvitauko tuli. Marjoja kerättiin paljon ja aitassa oli iso tynnyri puolukoita.

Aittoja on edelleen 5 kpl. Jokaisella on ollut aina oma merkityksensä. Oli tyttöjen aitta (nukkuma-aitta) sola-aitta (varasto) ruoka-aitta, Empun aitta ja vaateaitta. Lisäksi erillään oleva korkea riista-aitta, jossa säilytettiin viljaa. Varhain keväällä nukkumaan aitaan ja myöhään syksyllä pois. Siellä sai makoisat unet.

Kalastus tuli myös tutuksi pienestä pitäen. Useimmiten olin isän kanssa verkoilla ja äidin kanssa sitten otettiin kalat pois ja selviteltiin sotkut. Isä puikkaroi verkot aitan eteen. Muikkua sitten äiti suolasi talven varalle ja kyllä oli uunissa haudutettu kalalaatikko hyvää. Kyllä välillä oli kaloista saanut ihan tarpeekseen, mutta sitä syötiin, mitä oli tarjolla. Emppu ei ollut verkoilla, mutta piti kalansaannista huolen katiskoilla ja ongella. Ruoan kanssa ei konstailtu. Ruoka oli terveellistä ja hyvää ja varmasti lisääaineetonta (nykysana).

sinnittelee. Pellot metsittyneet ja pusikoituneet, Kuolimoa ei juuri näy. Ei näy myöskään järveltä katsottuna mantereella olevia taloja. Vanhoista valokuvista näkee, kuinka kaunis oli asuttu ja hoidettu Pylkönniemi ja kuinka kauniisti Kuolimo näkyi jokaisen talon pihalle. Herää ajatus, että "tarttis tehdä jotain", eikä antaa kauniin Pylkön suvun asuinalueen ihan kokonaan rappeutua ?!

17-3-59 Kokoon tuli Partakosken kansakoululle 17 reipasta
lyttöä. Aluksi lauloimme virrestä 35 ensimmäisen ja toisen
säkeistön. Johtaja kertoi kahdesta pienestä pojasta
ja heidän kirkkomatkastaan. Nämä kaksi poikaa
olivat: Suomen uskonnudisteyä Mikael Agricola
ja lasten satujen kirjoittaja Sakari Topelius. Sen jälkeen
lauloimme edellisestä laulusta kaksi viimeistä
säkeistöä. Sitten otettiin läsnäolovien nimet ja saimme
todeta, että uusiakin tyttöjä oli ilmestynyt jouk-
kooramme. Niialalaa virkistääksemme leikimme muu-
tampia leikkejä. Ensin leikimme sen nimistä leikkiä
kuin: "kaikki lentää." "Lappuliekkia" olimme, ja "huurin
hakkaaminen" oli hauska leikki. Sitten oli taas
laulun vuoro. lauloimme laulun 70 ruoralaulun,
jossa toinen puoli kysyi ja toinen puoli vastasi.
Kaksi viimeistä säkeistöä samasta laulusta lau-
loimme yhdessä. Sen jälkeen leimme sisaruspii-
rin lauloimme runna riemuein esprään vaan
laulusta ensimmäisen säkeistön. Laulun loputtua
luimme ääneen Herran siunauksen ja kiitimme
tästä kerho-illasta. Kirhon loputtua lähdimme
kotiin.

Kirj. Kaija Pykkö